

Länsstyrelsen
Örebro län

Johan Lind
Direkt: 019-193033
johan.lind@lansstyrelsen.se

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10712-2009

Enligt sändlista

Länsstyrelsens i Örebro län beslut om bildande av naturreservatet Angsjön i Karlskoga kommun och beslut om föreskrifter m.m.

Bilagor:

1. Sändlista
2. Hur man överklagar
3. Skötselplan

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad beslutslista och med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Reservatsområdet utgör del av fastigheten Valåsen 2:1 i Karlskoga kommun.

Naturreservatets namn ska vara Angsjön.

För att uppnå nedan angivet syfte med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, med mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Med fri utveckling menas att förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer. Syftet är även att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Ett underordnat syfte är att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Föreskrifter för naturreservatet

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken

Det råder förbud att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, stig, led, uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster eller liknande,
5. skyddsdikey, rensa dike, kulvertera dike, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
6. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd, fälla enstaka träd samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller träddelar
7. framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg,
8. upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringsämnen.

Det råder förbud att utan länsstyrelsens tillstånd:

11. tillföra kalk,
12. gräva ned befintlig luftledning,
13. utföra provborming för prospektering av mineraler.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktats tåla följande intrång i området för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. genomförande av undersökningar av mark- och vattenförhållanden samt flora och fauna,
4. naturvårdsbränning av skog och restaurering av skog och våtmarker,
5. anläggning och underhåll av gångstig med rastplatser för allmänheten.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Det råder förbud att

1. gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fast naturföremål,
2. framföra motordrivnet fordon,
3. cykla eller rida,
4. fälla, bortföra eller på annat sätt skada döda stående eller omkullfallna träd eller buskar,
5. skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar,

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

6. sätta upp permanent tavla, skylt, affisch eller att snitsla spår,
7. använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
8. elda annat än på eventuellt anvisad plats.

Föreskriften enligt punkt 5 ska inte utgöra hinder emot att

- plocka bär och matsvamp för husbehov.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft, även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

Föreskrifterna enligt 7 kap. §§ 5 och 30 miljöbalken ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.
- rättighetshavare att transportera ut fälld älg eller annat högvilt med terrängskoter, t ex fyrhjuling. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
- rättighetshavare att utföra normalt underhåll av eventuellt befintlig kraft- eller teleledning.
- framföra motordriven båt.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn:	Angsjön
NVR (RegDOS) id:	2013475
Kommun:	Karlskoga
Fastigheter:	del av Valåsen 2:1
Lägesbeskrivning:	2,5 km söder om Immetorp, Karlskoga, fastighetskartan 10E4g och 10E5g
Naturgeografisk region:	28b, kuperad sydlig boreal
Area:	173 hektar, varav 49,5 ha prod. skogsmark
Markägare:	Sveaskog AB
Naturtyper:	Skog 51,1 ha, våtmark 65,4 ha, vatten 56,3 ha

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogs-kriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 61 områden i Örebro län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, Naturvårdsverkets rapport 5339 och 5341.

Naturvårdsverket och Sveaskog träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Samråd med Karlskoga kommun har genomförts. Sakägare och övriga remissinstanser har getts möjlighet att yttra sig över beslutsförslaget. Yttranden har i möjligaste mån beaktats.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Områdets naturvärden betingas av ett sammansatt ekosystem med naturskogsartade skogsbestånd, våtmarksområden och vatten. Kontakten och dynamiken mellan vatten, våtmark och naturskogsartad skog skapar förutsättningar för en skogs- och våtmarksmiljö som är rik på livsmiljöer, död ved, och med en hög och jämn luftfuktighet. Detta är bland annat gynnsamt för fuktighetskrävande svampar, lavar och mossor.

Bland dessa kan särskilt nämnas den hotade arten hårklomossa som växer vid sjöns stränder. Hårklomossan *Dichelyma capillaceum* är upptagen i EU:s habitatdirektiv och klassad som missgynnad i den nationella rödlistan för hotade arter. I åtgärdsprogrammet för hårklomossa anges att Letälvens vattensystem, där Angsjön ingår, bör ges högsta prioritet i skyddet av strandskogar. Bildandet av naturreservatet Angsjön bidrar därmed i hög grad till genomförandet av åtgärdsprogrammet för hårklomossa.

Inom området förekommer skyddsvärda myrar. Väster om sjön ligger ett område som pekats ut i våtmarksinventeringen (Länsstyrelsens rapport 1998:8. Våtmarker i Örebro län – södra delen) som klass 2 myr. Myren består huvudsakligen av sjömad, samt till mindre del en plåtåformigt välvd mosse och ett topogent kärr. Öster om sjön ligger Tuvmossen, utpekad som klass 3 myr i våtmarksinventeringen. Skyddet av Angsjön bidrar därmed i hög grad till arbetet med miljö kvalitetsmålet Myllrande våtmarker.

Strukturen i de äldre skogsbestånden kännetecknas av interndynamik och småskaliga störningar och åldersspridningen bland träden är relativt stor. Ute på myrarna står enstaka döda torrträd och rakor av tall. Här förekommer bland annat ladlav *Cyphelium tigillare* som växer på grova talltorrakor i myrmark. Arten är mycket ovanlig i Örebro län och klassas som missgynnad i den nationella rödlistan för hotade arter. En annan rödlistad lav som förekommer i området är brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* som växer på gamla granar och björkhögstubbar.

Angsjön pekades ut redan 1984 i Naturvårdsöversikt för Örebro län som ett värdefullt område med höga rekreationsvärden eftersom sjön ligger inom ett sjörikt stråk av Kilsbergen som förbinds av vandringsleden Tiosjöarsleden som har förbindelse med Bergslagsleden. Området hyser även ett rikt fågelliv som är skyddsvärt. Här häckar bland annat lärkfalk, storlom, storspov, häger, sångsvan och orre. Fiskgjuse ses ibland fiska i sjön.

Skogsbruk är ett hot mot sammansatta ekosystem av detta slag, dels genom direkt påverkan på de naturvärden skogen och vattnet hyser, men även genom långsiktiga effekter av de avbrott i dynamiken mellan skog, vatten och våtmark som skogsbruk medför.

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet och som dokumenterats i Naturvårdsverkets rapport 5341 (Löfgren, R. & Henriksson, S. (red.) 2004. *Skyddsvärda statliga skogar – Svealand utom Dalarnas län.*) kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

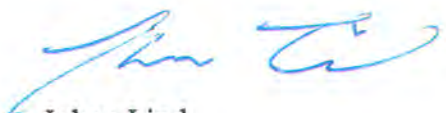
BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10712-2009

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

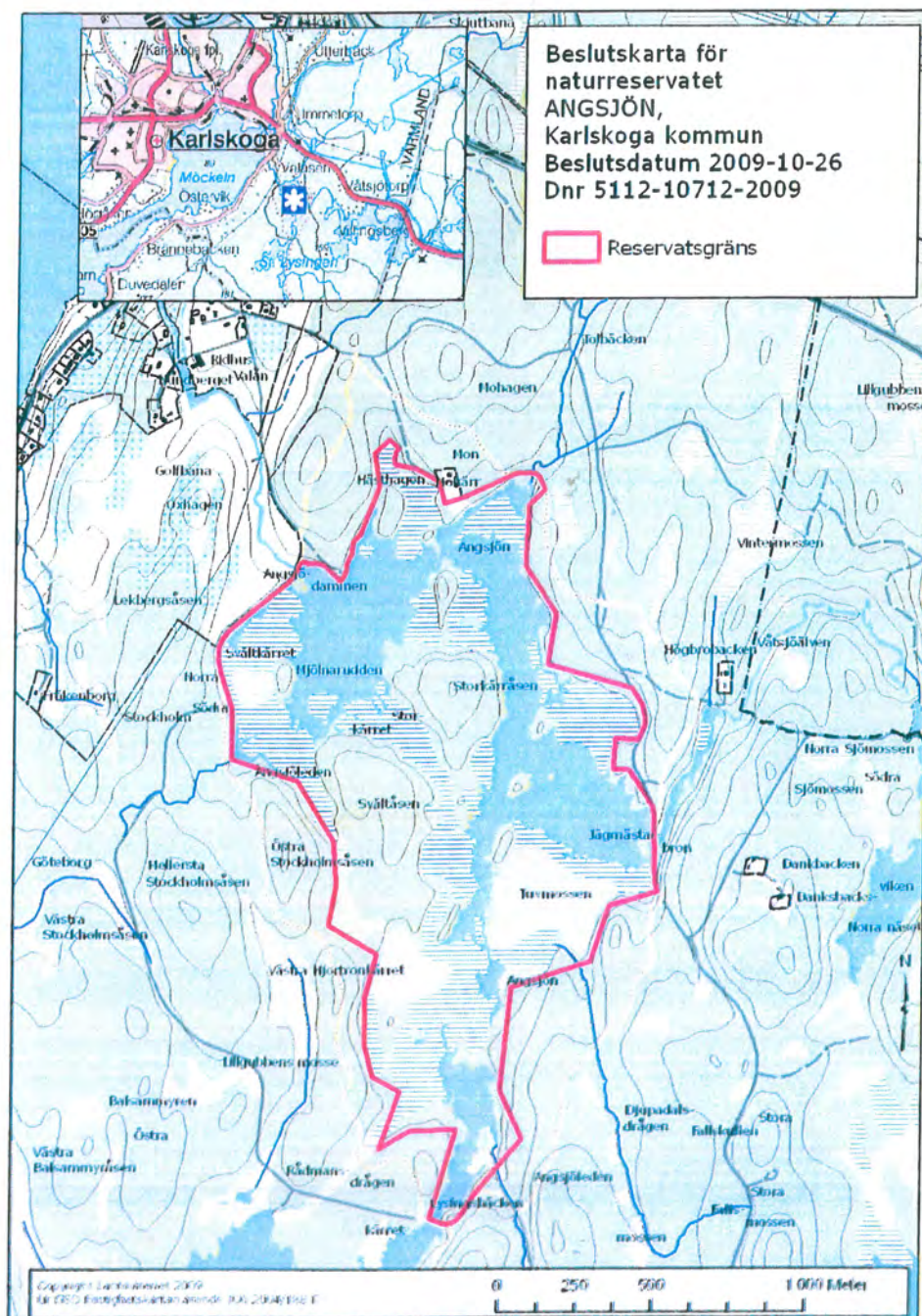
I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit landshövding Rose-Marie Frebran, beslutande, länsjurist Johan Strandberg, enhetschef Magnus Eklund samt handläggare Johan Lind, föredragande.

Rose-Marie Frebran

Johan Lind

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10712-2009

Bilaga 1.

Sändlista

Sakägare

Sveaskog AB, 105 22 STOCKHOLM

Börje Eriksson, Dianavägen 1, 691 54 KARLSKOGA

Nils-Olof Eriksson, Våtsjötorp 114, 691 94 KARLSKOGA

Jan Berglund, Valsarevägen 19, 691 53 KARLSKOGA

Ölen-Våtsjöns älgskötselområde, att: Ingemar Ziljat, Vassviksv. 17, 691 51 KARLSKOGA

Kedjeåsen Fisk AB, att: Christian Höllgård, Kärne 153, 691 91 KARLSKOGA

Moelven Valåsen AB, att: Tommy Karlsson, Box 404, 691 27 KARLSKOGA

Övriga för kännedom

Karlskoga kommun, 691 83 Karlskoga

Skogsstyrelsen, 702 27 ÖREBRO

Fiskeriverket, Box 423, 401 26 GÖTEBORG

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA

Lantmäterimyndigheten, att: Rikard Jiton, Box 1200, 701 12 ÖREBRO

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Polismyndigheten i Örebro län, Box 1804, 701 18 ÖREBRO

Örebro Läns Museum, Box 314, 701 46 ÖREBRO

Sveaskog AB, att: Elin Larsson, Klostergatan 35, 701 48 ÖREBRO

Sveaskog AB, att: Rune Andersson, Box 404, 701 48 ÖREBRO

SNAB, att: Erik Blomqvist, Stationsgatan 2, 681 30 KRISTINEHAMN

Regionförbundet, att: Kjell-Ove Nordström, Forskarv.1, 70218 ÖREBRO

Hopajola, Östra Bangatan 3, 703 61 ÖREBRO

Karlskoga biologiska förening, Solåkersv. 2, 69145 KARLSKOGA

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10712-2009

Bilaga 2.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag som beslutet kungjordes i Karlskoga Tidning, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 3.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ANGSJÖN

Denna skötselplan kan utvecklas och preciseras vid en senare omprövning inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

Området omfattar totalt 173 hektar, varav skog utgör ca 51 ha, våtmark ca 65 ha och vatten ca 56 ha.

Angsjön är en ca 44 hektar stor sjö och avrinner via Valån till Möckeln. Med ett medeldjup på 2 m och maxdjup på 4,5 m är sjön relativt grund och regleras via en damm i utloppet med en amplitud på 0,6 m. Sjön är sannolikt uppdämd för att fungera som vattenmagasin för utvinning av vattenkraft. Avrinningsområdet är förurningspåverkat och utgör åtgärdsområde för kalkning. Sjön är måttligt sur och vid provfiske 2006 fångades endast en mört vilket indikerar att sjöns pH-status fortfarande inte återhämtat sig trots kalkningsåtgärder sedan 1983. Vid provfiske 2008 i Valån nedströms Angsjön fångades rikligt med öring.

Angsjön pekades ut redan 1984 i Naturvårdsöversikt för Örebro län som ett värdefullt område med höga rekreativevärden eftersom sjön ligger inom ett sjörikt stråk av Kilsbergen som förbinds av vandringsleden Tiosjöarsleden som har förbindelse med Bergslagsleden. Området hyser även ett rikt fågelliv som är skyddsvärt. Här häckar bland annat lärkfalk, storlom, storspov, häger, sångsvan och orre. Fiskgjuse ses ibland fiska i sjön.

Områdets naturvärden betingas av ett sammansatt ekosystem med naturskogsartade skogsbestånd, våtmarksområden och vatten. Kontakten och dynamiken mellan vatten, våtmark och naturskogsartad skog skapar förutsättningar för en skogs- och våtmarksmiljö som är rik på livsmiljöer, död ved, och med en hög och jämn luftfuktighet. Detta är bland annat gynnsamt för fuktighetskrävande svampar, lavar och mossor.

Bland dessa kan särskilt nämnas den hotade arten hårklomossa som växer vid sjöns stränder. Hårklomossan *Dichelyma capillaceum* är upptagen i EU:s habitatdirektiv och klassad som missgynnad i den nationella rödlistan

för hotade arter. I åtgärdsprogrammet för hårklomossa anges att Letälvens vattensystem, där Angsjön ingår, bör ges högsta prioritet i skyddet av strandskogar. Bildandet av naturreservatet Angsjön bidrar därmed i hög grad till genomförandet av åtgärdsprogrammet för hårklomossa.

Inom området förekommer skyddsvärda myrar. Väster om sjön ligger ett område som pekats ut i våtmarksinventeringen (Länsstyrelsens rapport 1998:8. Våtmarker i Örebro län – södra delen) som klass 2 myr (Myr 600 m O Frökenborg - 10E5G02). Myren består huvudsakligen av sjömad (23 ha), samt till mindre del en plåtformigt välvd mosse (7 ha) och ett topogent kärr (2 ha). Öster om sjön ligger Tuvmossen (10E5G01), utpekad som klass 3 myr i våtmarksinventeringen. Skyddet av Angsjön bidrar därmed i hög grad till skydd i enlighet med miljö kvalitetsmålet Myllrande våtmarker.

Strukturen i de äldre skogsbestånden kännetecknas av interndynamik och småskaliga störningar och åldersspridningen bland träden är relativt stor. Ute på myrarna står enstaka döda torrträd och rakor av tall. Här förekommer bland annat ladlav *Cyphelium tigillare* som växer på grova talltorrakor i myrmark. Arten är mycket ovanlig i Örebro län och klassas som missgynnad i den nationella rödlistan för hotade arter. En annan rödlistad lav som förekommer i området är brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* som växer på gamla granar och björkhögstubbar.

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Med fri utveckling menas att förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer. Syftet är även att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Ett underordnat syfte är att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Åtgärdernas art och omfattning avgörs och preciseras till kommande översyn av skötselplanen.

Åtgärder

Avser åtgärder för iordningsställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor som kan utföras innan ovan nämnda översyn genomförts.

Naturresevatets utmärkning i terrängen

Markeringarna ska göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavlor med föreskrifter

Dessa sätts upp i anslutning till resevatets entré.

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av resevatet.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Utmärkning av resevatsgränsen	Senast 2010	1
Informationsskylt om resevatet	Senast 2011	1
Uppföljning av gränsmarkering	Efter åtgärd	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1
Revidering av skötselplan	Senast 2015	2

Övrigt

Enligt avtalet mellan Sveaskog AB och Naturvårdsverket får virke eller avverkningsrester som genereras, och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen, tillvaratas av markägaren.

Upplåtelser kvarstår hos markägaren Sveaskog AB. Vid upplåtelser upplyser Sveaskog om de begränsningar som resevatets föreskrifter innebär.

